

Synden søker sitt eget

Finnes det noe som bestandig er syndig? Noe som ikke varierer fra epoke til epoke, men som er synd – uansett?

Lars Nilsen er programleder i Studio Sokrates og skriver om sine kommende programmer og filosofiske undringer på Salongen.

Dødssyndene

Pave Gregor den store (540–604) er også kjent under tilnavnet [«Gregorius Dialogus»](#) (dialogmakeren), fordi han forfattet en rekke dialoger – samtaler mellom to parter – for å formidle sine tanker og meninger. I dag mener man at Gregorius er opphavsmannen til listen over de [syv dødssynder](#): begjær, hovmod og vrede, misunnelse, griskhet, latskap og til sist fråtseri.

Den som leter etter mellommenneskelige forhold som kvalifiserer til stempelet «synd», støter fort på de syv dødssynder og pave Gregor 1. Våre medmennesker som oppholdt seg på jordskorpen samtidig med pave Gregor 1, altså på 600-tallet, hadde ingen klimakrise eller atombombetrussel hengene over seg. Likevel var tanker om verdens undergang og endetid veldig vanlig.

Trøst

I sånne tider er behovet for trøst stort. Det er vanskelig å tumle rundt alene i steinrøysa med tanker om en brå og uventet slutt på hele tilværelsen slik vi kjenner den. Dersom vi leser pavens identifikasjon av hva som er (døds)synder i lys av en slik grunnleggende eksistensiell usikkerhet, får dødssyndene en ny tone:

Den som erkjenner å ha vært i nærheten av en av dødssyndene – grådighet for eksempel, eller fråtsing og begjær – han eller hun kan begynne å rense sin sjel. Med en gang. Altså før verden går under. Leser man paven slik, får man fram en viss storhet ved Gregorius: Han er mer opptatt av å trøste og forløse i sin tenkning – enn av å straffe og refse. Vi er ikke helt maktesløse selv om verden muligens går under.

Gregorius omtalte seg selv som «Servus Servorum Dei» (Guds tjeneres tjener), en tittel som alle paver etter Gregorius har brukt.

Synden søker seg selv

Men hvis noe er universelt syndig, hva skulle i så fall det være? Det evig syndige? Jeg låner en formulering fra Trond Berg Eriksens innledning til [Reisen gjennom helvete: Dantes Inferno](#): «Til grunn for alt dette ligger synden, som søker sitt eget, og ikke det felles beste.» (s. 47)

Det er altså når det felles beste settes til side i tanke og handling at synden oppstår. Her ligger hunden begravet.

Interesserte kan klikke og høre radioversjonen av Studio Sokrates her: [Synden søker seg selv](#).